

Marike Stellinga

Kapitalist als het de topman uitkomt

Woensdag zou cruciaal worden voor de bedreigde parel van ons bedrijfsleven, AkzoNobel. De top van het verf- en chemieconcern ontvouwde in een urenlange presentatie in Londen het langverwachte plan dat aandeelhouders moest overtuigen hun aandelen niet te verkopen aan de Amerikaanse belager PPG. Het werd een schets van een glorieuze toekomst door het concern op te knippen, met uiteraard veel miljardenkadootjes aan aandeelhouders. Maar niet zoveel dat de aandelenkoers fors hoger noteerde, laat staan even hoog als het bod van die brutale Amerikanen.

Het aanvalsplan leek erg op dat van Unilever, eveneens (eventjes) belaagd door Amerikanen. Saneren, opsplitsen, dividend uitdelen. Gekke vraag misschien, maar is dat goed voor Nederland? De Hollandse topman koestert de parels van het Nederlandse bedrijfsleven door ze op te hakken in kleinere parels? En aandeelhouders te overladen met geld? Zoiets?

Ik dacht op deze cruciale woensdag terug aan een interview dat ik had met de vorige topman van AkzoNobel, Hans Wijers. Kerst 2007, in *Elsevier*. De eerste zin luidde: 'Op het kapitalistische jachtveld is Hans Wijers geen prooi maar jager'.

De markt kent geen alternatief totdat de markt niet meer doet wat topmannen willen

Wijers had dat jaar in één beweging Akzo-dochter en Hollandse parel Organon verkocht aan een Amerikaans bedrijf én de Britse parel ICI gekocht. Met ophef in het Verenigd Koninkrijk tot gevolg. Want ICI was Britse trots, dat zag je al aan de uitgeschreven bedrijfsnaam: *Imperial Chemical Industries*. „Weer valt een kroonjuweel in buitenlandse handen”, treurden Britse kranten. Wijers zei tegen Britse journalisten dat hij de ophef snapte. Maar: „Besef dat Britse banken bezig zijn een van onze iconen op te kopen: ABN Amro. Zo werkt het in een open samenleving. Dat is het spel. Als jullie het doen, doen wij het ook.”

Andere tijden. Nu pleit Wijers unisono met andere topmannen voor meer bescherming tegen vijandige overnames. Dat is op zich niet gek. Amerikaanse bedrijven hebben meer mogelijkheden om zich te beschermen dan Nederlandse, zeggen kenners. Bovendien eindigen immense overnames vaak genoeg in een drama. Een remweg is zo gek niet.

Toch heb ik moeite met de topmannen die nu de noodklok luiden. Ik heb te vaak gehoord dat 'de markt nu eenmaal zo werkt', om die markt plots zo gedecideerd afgewezen te zien worden zonder een bijmaak te krijgen. Neem de verontwaardiging over topsalarissen. Standaardantwoord: zo werkt de markt nou eenmaal. Ik hoor commissaris Rik van Slingelandt van ABN Amro nog tegen verontwaardigde Tweede Kamerleden zeggen, over de loonsverhoging van de ABN-top: „De hoogte van salarissen is nu eenmaal afhankelijk van de arbeidsmarkt, daar helpt geen lieve moedertje aan.”

De markt kent geen alternatief totdat de markt niet meer doet wat topmannen willen. De markt is een schoolplein waar het recht van de sterkste geldt totdat je de sterkste niet meer bent. En dan ren je naar mama overheid.

Marike Stellinga vervangt tijdelijk Tom-Jan Meeus op deze plek